

Uchwała nr 102
Rady Działalności Pożytku Publicznego
z dnia 5 września 2025 roku
w sprawie projektu ustawy o aktualizacji Krajowego Planu w dziedzinie Energii
i Klimatu do 2023 r. z perspektywą do 2040 r.

Na podstawie art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 z późn. zm.) oraz § 10 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie Rady Działalności Pożytku Publicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2052), Rada Działalności Pożytku Publicznego uchwala, co następuje:

§ 1

Rada Działalności Pożytku Publicznego wskazuje, że projekt KPEiK powinien zostać oparty na scenariuszu WAM, zakładającym szybsze odejście od paliw kopalnych. Ambitniejszy scenariusz pozwoli na skuteczniejsze osiągnięcie celów klimatycznych oraz wzmocni pozycję Polski w negocjacjach dotyczących finansowania transformacji w ramach budżetu UE.

§ 2

Rada zwraca uwagę, że dokument powinien zawierać jasno określone cele i wskaźniki w zakresie rozwoju energetyki obywatelskiej, w tym spółdzielni energetycznych. Ich rozwój jest nie tylko elementem transformacji energetycznej, lecz także sposobem na przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu i włączanie społeczności lokalnych w proces dekarbonizacji.

§ 3

Rada podkreśla konieczność rozszerzenia wymiaru społecznego transformacji. KPEiK powinien zawierać mierzalne cele dotyczące redukcji ubóstwa energetycznego oraz strategię wspierania regionów górniczych poprzez rozwój nowych sektorów gospodarki, edukację i budowanie zielonych miejsc pracy. Tylko w ten sposób transformacja będzie sprawiedliwa społecznie i akceptowalna dla obywateli.

§ 4

Rada zwraca uwagę na potrzebę realistycznego podejścia do technologii.

W szczególności należy ograniczyć nierealistyczne plany wykorzystania „rzecznych” pomp ciepła oraz nadmiernie ambitne prognozy produkcji zielonego wodoru.

Priorytetem powinny być zamknięte systemy chłodzenia, elektryfikacja ciepłownictwa oraz wykorzystanie wodoru wyłącznie w sektorach trudnych do elektryfikacji.

§ 5

Rada wskazuje na konieczność ujęcia w KPEiK roli organizacji pozarządowych jako pełnoprawnych uczestników transformacji. Organizacje te powinny być:

1. partnerami w procesach budowania świadomości obywateli i edukacji społecznej,
2. uczestnikami monitorowania i ewaluacji KPEiK,
3. uznane za beneficjentów programów finansowych wynikających z KPEiK, obok samorządów, przedsiębiorców i osób fizycznych.

Brak takich zapisów grozi marginalizacją sektora pozarządowego, który odgrywał kluczową rolę w inicjowaniu i prowadzeniu wielu procesów transformacyjnych, zwłaszcza w regionach górniczych (np. Bełchatów, Turoszów, Wielkopolska Wschodnia). Włączenie NGO zwiększy efektywność, przejrzystość i akceptację społeczną transformacji.

§ 6

Rada podkreśla, że KPEiK powinien być traktowany jako dokument nadrzędny wobec planów inwestycyjnych spółek energetycznych oraz jako kluczowe narzędzie w negocjacjach z Komisją Europejską. Ambitny i spójny KPEiK zwiększa szanse Polski na pozyskanie środków na inwestycje w dekarbonizację gospodarki.

Współprzewodniczący
Rady Działalności Pożytku Publicznego
Michał Braun
Maciej Kunysz